

<https://dyrenesrett.com/>

DYRENES RETT - Org.nr. 919952776 - Tlf. 938 851 82 - Brufjordv. 614, 6942 Svortevik -
dyrenes.rost@gmail.com

Kommuner
Fylkesmenn
Fylkeskommuner

08.05.2000

Skadefelling uten hjemmel i lovverket

Det er et stort problem med utstrakt skadefelling om våren, ofte utenfor lovverkets rammer. Spesielt er grågås utsatt for en skadefelling som mange steder har preg av vårjakt.

Enkelte kommuner har både utstrakt skadefelling om våren og tidlig jaktstart. Dette er i strid med retningslinjene til Miljødirektoratet, som sier:

"En forutsetning for å forskriftsfeste tidligere jaktstart er at det ikke drives utstrakt skadefelling av grågås på våren."

Ny viltforskrift setter krav om at uttaket skal rettes mot skadegjørende individ, og at *"uttaket er egnet til å stanse eller vesentlig begrense skadesituasjonen"*.

I forbindelse med fastsetting av ny viltforskrift 1. april 2020, utdypet Miljødirektoratet tolkningen av vilkårene for skadefelling. Nils Kristian Grønvik, jurist og saksbehandler i Miljødirektoratet, skriver i en e-post:

"Nytt vilkår for skadefelling er at felling skal være egnet til å stanse eller vesentlig begrense skadesituasjonen. Dette betyr bl.a. at kommunen ikke kan gi tillatelser til felling av f.eks. et bestemt antall beitende gjess over en lengre periode."

Han skriver videre:

"Å skyte enkeltindivid av trekkende gås er dermed ikke tillatt etter denne forskriften. Det er ikke egnet til vesentlig å begrense skadesituasjonen, for det kommer stadig nye gjess."

Vi tar også med et sitat av seksjonsleder i viltseksjonen i Miljødirektoratet, Knut Morten Vangen, til NRK

Nordland 19. april:

"Skadefelling er siste utvei i de tilfeller hvor vilt gjør skade som det ikke er mulig å forhindre med andre virkemidler. Forskriften åpner ikke for høsting av vilt." (...) "Departementet understreket at vilkåret om at skade allerede skal ha skjedd normalt også bør være praksis etter naturmangfoldloven."

Annet lovverk gjelder i forhold til skadefelling. Naturmangfoldloven § 15 setter forbud mot å påføre unødig skade og lidelse på viltlevende dyr og deres reir, bo og hi. Dyrevelferdsloven § 3 erkjenner dyrs egenverdi og setter krav om at dyr skal behandles godt og beskyttes mot fare for unødige påkjenninger og belastninger. Den setter også forbud mot å hensette dyr i hjelpeløs tilstand.

Skyting av foreldredyr fra unger vil være i strid med denne bestemmelsen. Det er svært vanskelig, selv for fuglekjennere, å skille voksen hekkende grågås fra ungfugl på avstand og når gjessene opptrer i flokk. All skyting av gås i hekketida innebærer stor fare for å etterlate unger hjelpeløse, i strid med dyrevelferdsloven.

Tidlig jaktstart kan føre til at grågåsa fremskynder trekket og kommer tidligere tilbake om våren for å rekke å fullføre hekkingen. Det kan øke konfliktnivået. Tidlig jaktstart har store dyrevelferdsmessige problem, da trekket kan starte før ungene er fullt flygedyktige og før de voksne fuglene er i kondisjon etter mytingen. Ved punktering eller plukking av egg er det viktig at gåsa har nok egg igjen så den ikke legger nye, da ungene ellers ikke vil være flygedyktige når jakta og trekket starter.

Forebyggende tiltak:

Vilkår for skadefelling er at *"skadeforebyggende tiltak er i rimelig utstrekning forsøkt, vurdert ut fra hvilke verdier som skal beskyttes og kostnadene ved alternative tiltak"*.

En undersøkelse av Gørli Elida Bruun Andersen (2017) på grågås og hvitkinngås, viser at jaging og skremmeskudd kan ha tilsvarende effekt som skadefelling. Eventuelle effekter av begge metodene er imidlertid kortvarige. Jaging kan fungere om det fokuseres på de mest sårbare områdene som gjessene foretrekker og det gjennomføres systematisk over tid.

https://brage.inn.no/inn-xmlui/handle/11250/2445536?fbclid=IwAR2Gr1UXRyLyyATwN5va2a9LWOiS7ljjdcRbfsstIBUG_JH3nvsYFUdnqs

Laser har vært utprøvd mange steder og med godt resultat:

http://www.n247.no/?nyhet=9549&tittel=Bruker_laserkanon_mot_gjess

Flere kommuner, grunneierlag og enkeltbønder har investert i laser. Vi har snakket med flere som gir uttrykk for at laser har god effekt. Med bruk av laser kan gåsa styres bort fra dyrka mark og lære å benytte friarealene. Laser koster litt i overkant av 30.000 kroner, en forholdsvis liten engangsinvestering som begrenser skadeomfanget og sparer mange liv i hekketida. Det sparer også kommunene for mye administrativt arbeid. Forhandler av laser i Norge er Vestflow.

Målet med skadefelling skal være å stanse eller vesentlig begrense skadeomfanget. Når dette kan oppnås med manuell skremming og ved hjelp av laser, er det ingen grunn til å ta livet av fugler i

hekketida.

I tillegg til manuell skremming er det også viktig å gjennomføre langsiktige forebyggende tiltak, som utgjerding og skjøtsel av øyer, holmer og annen utmark til friområder. Gjerding mot sjøen kan stenge adgangen til badeplasser og jorder for gjess i følge med unger og for mytende gjess, og det vil kunne redusere skadefellingen betydelig.

<https://www.bondelaget.no/getfile.php/13700591/Nettbutikk>

Det skal svært mye til for at gjess kan sies å skade offentlige interesser av vesentlig betydning. Gjess i friluftsområder bør tolereres, og gåseavføring tørker fort i sola og kan rakes bort. Gjerding mot sjøen er effektivt for å holde gåsefamilier og mytende gjess unna badeplasser. Det er bare viljen det står på, viljen til å velge andre løsninger enn lettvent dreping.

Ingen smittefare med gås

Uttalelser fra fagmiljøene viser at det ikke er grunnlag for skadefelling av gjess av hensyn til smittefare. Ifølge fagmiljøene er det ingen studier som kan linke gåseavføring til infeksjoner hos mennesker. Det finnes ikke dokumentasjon på at mennesker har fått helseproblem på grunn av gjess. Dette er mer et holdningsproblem hos mennesker enn et helseproblem.

Vi tar med noe dokumentasjon nederst.

Skadefelling av rev

Felling av rev og uttak av revehi innvilges altfor lettvent av enkelte kommuner. Søknadene er ofte mangelfulle, uten opplysninger om skade eller forebyggende tiltak, og vedtakene er ofte også mangelfulle, uten vilkår for felling og uten henvisning til lovverket som skal beskytte dyr i yngletida. I noen tilfeller settes det ikke begrensninger for antall rev som kan felles og revehi som kan tas ut, slik at yngletidsfredningen i realiteten oppheves.

Dette fører til en uthuling av lovens fredningsbestemmelse og prinsippet om at viltartene i størst mulig grad skal være fredet i yngletida.

Måker

Når det gjelder måker, der beslutningsmyndighet nå er flyttet til kommunen for gråmåke og svartbak, og til fylkesmannen for de rødlista artene, oppfordrer vi om å tilrettelegge for hekking fremfor å forhindre hekking. Forskere i Tromsø har bygd kunstige reir for krykkja for å bedre hekkesuksessen:

<http://www.ifram.no/db.343156.no.html?lid=522.0db88f5e580c3f35dc00dbf011cc7ad7>

Det samme har Naturvernforbundet i Mandal og lokallaget av Norsk Ornitologisk Forening gjort for fiskemåker i Malmø:

<https://www.l-a.no/nyheter/i/Vb8ypV/skal-tilrettelegge-for-maaker-paa-egnede-tak>

Vi håper dette kan inspirere kommuner og fylkesmenn til å tenke nytt i forhold til måkene, og ikke minst i

forhold til gås. De minst inngripende tiltakene bør velges, slik intensjonen med lowerket er.

Vi ber kommuner og fylkesmenn om å ha sterkt fokus på naturmangfoldloven og artsvern i planarbeid og behandling av skadefellingssaker, og at det legges stor vekt på dyrevelferdsloven og dyrs egenverdi. I kontakt med publikum bør det fra forvaltningens side oppmuntres til toleranse og respekt for dyr, i stedet for tillatelse til lettvint dreping som eneste løsning.

Vi vil sette pris på tilbakemelding angående kommunenes praksis i forhold til skadefelling.

Vennlig hilsen

Jenny Rolness

Dyrenes Rett

Sitater fra fagmiljøene angående gjess og påstått smittefare:

Management of the Canada goose in the Town of Greenwich, CT. Conservation Commission, 1999:

"Examination of goose droppings showed only expected bacteria in normal concentrations. To date, state pathologists know of no cases where human illness can be ascribed to goose droppings."

Greenwich Time – May 8, 2005:

"Goose droppings actually pose no risk of infection, said Tome Baptist, executive director of Audubon Connecticut. No Scientific study has ever linked goose droppings with infection in human beings, Baptist said."

Article by Mike Cronin - Tribune Review - June 2007 - Pittsburg:

"Droppings merely lying on the ground don't pose a health threat to humans, according to officials at the Centers for Disease Control and Prevention in Atlanta and the Allegheny County Health Department."

Charles Easterberg, sanitarian and Environmental professor at the University of Washington:

"Water is the perfect medium for bacterial spread or viral spread. I have not seen any data that links pathogens from geese to the point of affecting humans. If someone's open wound came into contact with goose feces, it would be highly unlikely for the wound to become infected as a result."

"We have no documentation that anyone's ever had any health problems with the geese, ever. The possibility of geese spreading disease to other waterfowl in the future is more likely than human infection." (The Daily of the UW - April 20, 1998)

Westport Weston Health District Wildlife Symposium:

“When the symposium turned its attention to Canada geese, Min Huang, a migratory game bird biologist at the state Department of Environmental Protection, said that the problem with the geese population was primarily one of human perception and attitude, rather than an ecological or health issue.”